

واکاوی جزئیات «معامله قرن»؛ نفع اسرائیل و پایمال کردن حقوق فلسطین

معامله قرن در حالی از سوی ترامپ و نتانیاها رونمایی شد که ابهامات زیادی در خصوص آن وجود دارد.

معامله قرن در حالی از سوی ترامپ و نتانیاها رونمایی شد که ابهامات زیادی در خصوص آن وجود دارد.

خبرگزاری مهر، گروه بین الملل - جواد حیران نیا: دونالد ترامپ رئیس جمهور آمریکا و بنیامین نتانیاها نخست وزیر اسرائیل از «معامله قرن» رونمایی کردند.

طرحی که ترامپ معتقد است بهترین، عملیاتی ترین و عینی ترین طرح برای صلح فلسطین و اسرائیل است؛ چرا که طرح های قبلی خیالی بوده اند. او مدعی بود که این طرح منافع اسرائیل و فلسطین را همزمان تأمین خواهد کرد.

اما عدم مشارکت «محمود عباس» رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین در مراسم رونمایی از طرح و موضع گیری های او در خصوص عدم پذیرش معامله قرن از یک سو و رضایت تمام و کمال نتانیاها از طرح ترامپ و کف زدن های مرتب و خوشحالی زاید الوصف او از سوی دیگر نشان از عدم رعایت عدالتی است که ترامپ مدعی رعایت آن در این طرح بود.

معامله قرن در حالی رونمایی شد که این طرح شباهتی به طرح های قبلی سازش که از سوی سازمان ملل و برخی کشورهای پیشنهاد شده بود نداشت

این طرح شباهتی به طرح های قبلی سازش که از سوی سازمان ملل و برخی کشورها پیشنهاد شده بود نداشت. در واقع این طرح، طرح دو دولتی سازمان ملل را زیر سوال برد و مرزهای ۱۹۴۷ را عملاً نادیده گرفت. از سوی دیگر این طرح، طرح سازش عربی موسوم به طرح ملک عبدالله را نیز به کناری نهاد و توافقاتی چون اسلو را نیز زیر پا گذاشت.

باید توجه داشت که مهمترین موضوعات در یک راه حل دائمی برای حل منازعه فلسطین و اسرائیل از سوی تحلیلگران غربی و کسانی که اعتقاد به طرح های سازش دارند موضوعاتی چون وضعیت آوارگان فلسطینی؛ مسأله مرزها؛ مسأله بیت المقدس؛ مسأله پایتختی فلسطین؛ مسأله شهرک های صهیونیستی و … به شمار می رود.

اما ترامپ چند مسأله- که قرار بود در مذاکرات مطرح شود- را پیش از این از ظن خود فیصله داده بود و در سخنرانی امروز خود هم جایی که سخن از پایتختی یکپارچه و تقسیم ناپذیری قدس برای اسرائیل شد با نیشخندی گفت که این موضوع را قبلاً برای اسرائیل به رسمیت شناخته است.

در واقع ترامپ پیش از مراسم رونمایی و ارائه برخی جزئیات، کمک هایی به نتانیاها کرده بود که «بی بی» در خواب هم نمی دید!

اعلام قدس به عنوان پایتخت اسرائیل، انتقال سفارتخانه آمریکا از تل آویو به قدس؛ به رسمیت شناختن بلندی های جولان اشغالی برای اسرائیل؛ به رسمیت شناختن شهرک های صهیونیست نشین در کرانه باختری برای اسرائیل از جمله امتیازهای ویژه ای بود که ترامپ به نتانیاها پیش از مراسم امشب تقدیم کرده بود و جزئیات این تصمیمات در مراسم رونمایی امشب نمایان بود.

به طور کلی طرح ترامپ که او از آن به عنوان طرح دو کشوری یاد کرد دو بعد سیاسی و اقتصادی دارد. از بعد اقتصادی، این طرح در تلاش است تا با ارائه کمکی ۵۰ میلیارد دلاری به کشور آینده فلسطینی مشوقی اقتصادی ارائه دهد و مدعی شود برای رفاه و توانمندسازی فلسطین اقدام کرده است. از اینرو بود ترامپ در مراسم رونمایی ادعا کرد به جای دادن اعانه به فلسطینیان تصمیم دارد تا آنها را توانمند سازد زیرا آنها توانایی این کار را دارند.

بر اساس جزئیات ارائه شده توسط ترامپ، بیت المقدس پایتخت یکپارچه و تقسیم ناپذیر اسرائیل خواهد بود در بعد سیاسی نیز موضوعاتی چون پایتختی بیت المقدس؛ موضوع مرزها؛ وضعیت دره رود اردن؛ حاکمیت اسرائیل بر شهرک های ایجاد شده بعد از پیمان اسلو مطرح شد.

بر اساس جزئیات ارائه شده توسط ترامپ، بیت المقدس پایتخت یکپارچه و تقسیم ناپذیر اسرائیل خواهد بود؛ اما او همزمان تأکید کرد این طرح، شرق قدس را به پایتختی فلسطین به رسمیت شناخته و آمریکا در این منطقه سفارت باز می کند.

این موضوع دارای ابهام است. زیرا از یک سو موضوع یکپارچگی قدس به عنوان پایتخت اسرائیل مطرح می شود و از سوی دیگر سخن از این می رود که پایتخت فلسطین نیز قدس شرقی است. این موضوع این گمانه را مطرح می کند که به احتمال زیاد ترامپ در صدد است تا در حومه قدس بخشی را به فلسطین جهت پایتختی اختصاص دهد.

البته در جزئیاتی که شبکه المیادین چندی پیش در خصوص «معامله قرن» مطرح کرد در موضوع قدس اشغالی هم بر اساس پیش نویس معامله قرن این شهر تجزیه نمی شود، بلکه بین اسرائیل و فلسطین جدید مشترک است و ساکنان عرب قدس ساکنان فلسطین جدید می شوند، اما اسرائیلی ها در آنجا می مانند. بر اساس این پیش نویس، شهرداری قدس مسئول همه امورات اراضی قدس به استثنای آموزش و پرورش است که بر عهده فلسطین جدید خواهد بود اما به نوبه خود باید به شهرداری یهودی قدس مالیات بدهد.

به موجب این طرح، یهودیان حق خرید خانه اعراب را ندارند و بالعکس اعراب نیز اجازه خرید منازل یهودیان را ندارند. منطقه ای به قدس ملحق نخواهد شد و اماکن مقدسه قدس همان گونه که هست باقی می ماند.

در مورد دره رود اردن نیز به نظر می رسد بر اساس معامله قرن، حاکمیت اسرائیل بر بخشی از آن به رسمیت شناخته خواهد شد.

در مورد دره رود اردن نیز به نظر می رسد بر اساس معامله قرن، حاکمیت اسرائیل بر بخشی از آن به رسمیت شناخته خواهد شد. بر همین اساس بود که نتانیاهو در سخنرانی خود بعد از ترامپ گفت طرح های پیشین صلح هرگز «موازنه لازم» را برقرار نمی کرد و حاکمیت اسرائیل بر دره اردن را به رسمیت نمی شناخت اما طرح رئیس جمهور ترامپ حاکمیت اسرائیل بر دره اردن و دیگر مناطق راهبردی یهودا و سامره (کرانه باختری) را به رسمیت شناخته است.

وی همچنین گفت این طرح، بسیاری از نقاطی را که در تورات به آن ها اشاره شده، به عنوان بخش ثابت اسرائیل به رسمیت شناخته است و «به همین دلیل و به این دلیل که این طرح توازن مناسب را دارد، پذیرفتم که بر اساس آن با فلسطینی ها درباره صلح مذاکره کنم.»

ترامپ همچنین اعلام کرد که اردن بر اماکن مقدس قدس نظارت خواهد داشت. این در حالی بود که پیشتر بر اساس برخی گمانه ها این نقش قرار بود به عربستان سعودی واگذار شود.

اما به هر حال با توجه به نادیده گرفتن نقش اردن در معامله قرن، «امان» یکی از مخالفان معامله قرن حداقل در عرصه نظر است. اگرچه عبدالله دوم پادشاه اردن شدیداً به «معامله قرن» معترض است و پیشتر نیز گفته بود «مخالفت او با طرح معامله قرن قطعی است و هرگز با این طرح موافقت نخواهد کرد» اما با توجه به نیازهای مالی این کشور به عربستان و نیاز به قرار گرفتن در مدار عربستان، امارات و مصر نمی توان انتظارات زیادی از «امان» داشت.

یکی از یکطرفه ترین صحبت های ترامپ در مراسم رونمایی معامله قرن، موضوع تعیین مرزهای اسرائیل و فلسطین بود. اما یکی از یکطرفه ترین صحبت های ترامپ در مراسم رونمایی این طرح، موضوع تعیین مرزهای اسرائیل و فلسطین بود. ترامپ اعلام کرد که کمیته ای متشکل از آمریکا و اسرائیل برای تعیین مرزها تعیین خواهد شد و این کمیته مرزها را تعیین خواهد کرد. به گفته ترامپ زمانی کشور مستقل فلسطین شکل می گیرد و مرزهای آن مشخص می شود که فلسطینی ها اقدامات تروریستی! را کنار بگذارند. ترامپ در طرح یکطرفه خود که بدون مشورت با تشکیلات خودگردان تهیه کرده بود حتی حاضر نشده تا فلسطینیان در تعیین مرزهای کشور خود نقشی ایفا کنند. به گفته رئیس جمهور آمریکا در حال حاضر کلیات نقشه مد نظر واشنگتن و تل آویو برای آینده «اسرائیل» و فلسطین مشخص شده، اما قرار است یک کمیته برای روشن کردن مرزهای دقیق، تشکیل شود. به گفته وی، فلسطینی ها به مدت ۴ سال برای حل و فصل اختلافات و رایزنی در این مورد با رژیم صهیونیستی، فرصت خواهند داشت و در این مدت وضعیت فعلی در اراضی فلسطینی نشین حفظ می شود.

احاله تشکیل کشور فلسطینی به کنار گذاشتن تروریسم از سوی فلسطینی ها (به ادعای ترامپ) به معنای این است که گروه های مقاومت فلسطینی خلع سلاح شوند

احاله تشکیل کشور فلسطینی به کنار گذاشتن تروریسم از سوی فلسطینی ها (به ادعای ترامپ) به معنای این است

که گروه‌های مقاومت فلسطینی خلع سلاح شوند و در مقابل صهیونیست‌های تا دندان مسلح نظاره‌گر باشند. این خیال پردازی ترامپ در حالی است که ساعاتی قبل از شروع مراسم رونمایی معامله قرن، حتی «محمود عباس» که خدماتش به آمریکا و اسرائیل و دشمنی اش با مقاومت زیانزد است در تماسی تلفنی با «اسماعیل هنیه» رئیس دفتر سیاسی حماس دست به دامان «مقاومت» شد.

در این تماس تلفنی، محمود عباس به هنیه اعلام کرده بود ما بر موضع خود در مخالفت با معامله قرن و مقابله با آن تاکید داریم. ما از اقدام مشترک در داخل و خارج برای مقابله با معامله قرن استقبال می‌کنیم.

هنیه نیز در تماس مذکور گفته بود: ما در جبهه مشترک برای حفظ آرمان فلسطین و حقوق کامل مان هستیم. ما با هم برای حفظ حقوق کامل در قدس، آوارگان و فلسطین هستیم. ما بر اهمیت وحدت ملی و آمادگی برای حرکت به منظور اقدام مشترک سیاسی و امنیتی تاکید داریم. هر طرحی که حقوق ملت فلسطین را نادیده بگیرد آینده ای نخواهد داشت.

عباس علاوه بر اینکه در مراسم رونمایی از معامله قرن شرکت نکرد از دریافت نسخه ای از آن که توسط آمریکا ارائه شده بود نیز خودداری کرد.

عباس پیش از تماس تلفنی مذکور نیز گفته بود: ما موشک و هواپیما نداریم اما اراده و عزم و ملت بزرگ داریم. ما طی روزهای آتی در حالت فوق العاده خواهیم بود و از همه می‌خواهیم که با ما باشند و ما به همه نیاز داریم. فلسطین روزهای سختی خواهد داشت و باید نتایج مخالفت را هرچه می‌خواهد باشد، بپذیریم و با تمام وجود در صحنه باشیم و مقاومت مردمی افزایش یابد. موضع ما در روزهای آتی یکپارچه خواهد بود. ترامپ می‌خواهد موضوعی را به ما تحمیل کند که ما آنرا نمی‌خواهیم. این مساله غیرممکن است و همه شما می‌دانید ملت ما زمانی که مخالفت کند، چگونه ملتی است. از عمرم زیاد نمانده است نمی‌خواهم که خائن قلمداد شوم. هنگامی که با گفتگو با ترامپ مخالفت کردم به من گفت که تاوان رفتار احمقانه ات را خواهی داد.

در خصوص مسأله بازگشت آوارگان فلسطینی نیز ترامپ اعلام کرد بر اساس طرح معامله قرن قرار نیست کسی جابجا شود. این به معنای این می‌تواند باشد که موضوع بازگشت آوارگان در این طرح اساساً جایگاهی ندارد.

در خصوص شهرک‌های صهیونیست نشین در کرانه باختری و در مناطقی که حتی توسط سازمان ملل به عنوان مناطق فلسطینی محسوب می‌شود نیز ترامپ همانگونه که قبلاً هم مطرح کرده بود شهرک‌های اسرائیلی در این مناطق را به رسمیت شناخته و قرار نیست بر اساس طرح ترامپ برای حدود ۷۰۰ هزار صهیونیست ساکن این شهرک‌ها (شهرک‌های ساخته شده در مناطق مغایر طرح دو دولتی) خطری به وجود بیاید. باید توجه داشت که تعداد این شهرک‌ها بعد از توافق اسلو حدود دو برابر شد و یکی از مسائلی بود که معتقدان به سازش بنا داشتند آنرا در مذاکرات سازش مورد رایزنی قرار دهند. عنوان شد که ترامپ پیش از مراسم امروز نیز حاکمیت اسرائیل بر این شهرک‌ها را به رسمیت شناخته بود.

در خصوص تضمین‌های امنیتی ناشی از تشکیل کشور فلسطین نیز ترامپ رسماً اعلام کرد که این طرح به هیچ وجه امنیت اسرائیل را به خطر نخواهد انداخت. بر ای اساس می‌توان انتظار داشت بخشی از کنترل‌های امنیتی کشور فلسطین و تأمین امنیت مرزهای آن تماماً در اختیار رژیم صهیونیستی قرار گیرد. این طرح احتمالاً پیشنهاد ایجاد یک مرز جدید بین فلسطین اشغالی و کرانه باختری را مطرح می‌کند تا شهرک‌های بزرگ صهیونیست نشین به اسرائیل ملحق شود و در عین حال رژیم صهیونیستی به نوعی همچنان بر سرزمین‌های اشغال شده در سال ۱۹۶۷ و بعد از آن کنترل امنیتی خواهد داشت.

به نظر می‌رسد بر اساس این طرح خودمختاری محدود به فلسطینی‌ها در کرانه باختری و قدس داده شود و در صورتی که رهبری فلسطینیان، اقدامات سیاسی جدیدی را اتخاذ کند، از خشونت خودداری کند و گام‌های دیگری را در مذاکرات با اسرائیل بردارد، این خودمختاری در یک جدول زمانی سه ساله افزایش یابد.

در خصوص مواضع کشورهای عربی نیز باید توجه داشت که طرح مذکور مورد حمایت کشورهای عربستان، امارات و بحرین و عمان بوده است. در این میان کشورهای کویت و اردن و مصر مخالفت‌هایی داشته‌اند. بر این اساس این کشورها را باید در مدار آمریکا در خصوص این طرح دانست.

در واقع ترامپ سعی خواهد کرد تا فلسطینیان و تشکیلات خودگردان را علاوه بر فشار مستقیم از سوی کشورهای مذکور نیز تحت فشار قرار دهد تا «محمود عباس» خود را تنها بیابد و از مواضع خود کوتاه بیاید.

اما همانگونه که «مقاومت» نشان داده متغیر مستقل و تعیین کننده ملت های آزاده ای هستند که با اشغالگری مبارزه تعیین کننده و ابدی داشته اند. این متغیر تعیین خواهد کرد که طرح مذکور حتی در صورت پذیرش عروسک های خیمه شب بازی آمریکا و اسرائیل در منطقه و داخل فلسطین تا چه اندازه توان پیشرفت دارد.